

M.A. Examination 2018
Semester-III
Sanskrit
Course : X (Literature Group)
(Mahākāvya)

Time : 3 Hours

Full Marks : 40

Questions are of value as indicated in the margin

1. Give a vivid description of the descending of Nārada from heaven and his reception as depicted in canto 1 of Śiṣupālavadhān. 12
Or
Give an estimate of Māgha as a scholar and poet with suitable illustrations from your text.
2. Summarise the conversation between Nala and Damayantī as depicted in the Naiṣadhacaritam canto IX, adding a note on Damayantī's character as reflected therein. 12
Or
Form an estimate of Śrīharṣa's Naiṣadhacaritam as an epic in the field of Sanskrit literature.
3. Explain fully in Sanskrit any one of the following verses - 6
(क) हरत्यघं सम्प्रति हेतुरैष्यतः शुभस्य पूर्वाचरितैः कृतं शुभैः ।
शरीरभाजां भवदीयदर्शनं व्यनक्ति कालत्रितयेऽपि योग्यताम् ॥
(ख) उदीर्णरागप्रतिरोधकं जनैरभीक्ष्णमक्षुण्णतयातिदुर्गमम् ।
उपेयुषो मोक्षपथं मनस्विनस्त्वमग्रभूमिर्निरपायसंश्रया ॥
4. Explain fully in Sanskrit any one of the following verses and note the alaṅkāras contained therein- 6
(क) निषेधवेशो विधिरेष तेऽथवा तवैव युक्ता खलु वाचि वक्रता ।
विजृम्भितं यस्य किल ध्वनेरिदं विदग्धनारीवदनं तदाकरः ॥
(ख) महाजनाचारपरम्परेदृशी स्वनाम नामाददते न साधवः ।
अतोऽभिधातुं न तदुत्सहे पुनर्जनः किलाचारमुचं विगायति ॥
5. Elucidate in Sanskrit any one of the following- 4
(क) चकास्ति योग्येन हि योग्यसङ्गमः ।
(ख) न्याय्यमुपेक्षते हि कः ।
(ग) सदाभिमानैकधना हि मानिनः ।
(घ) गृहानुपैतुं प्रणयादभीप्सवो भवन्ति नापुण्यकृतां मनीषिणः ।

—————